

„Numine afflatur”. Raphael schilderde de woorden bij de gevleugelde vrouwenfiguur, die in 's Pausen boekenzaal de dichtkunst verbeeldde.

Nec mortale sonans! Dat is de heroïsche styleering, waarvan hierboven reeds eenige malen sprake was. Zoo zou ook Bato niet bezongen worden, maar het was 's dichters voornemen hem „met opklinkende trompetten in top te voeren.”

Vondel moge zijn nationaal epos niet geschreven hebben, het weidsche panorama van de stad zijner dagen, waarin het zijn apotheose zou hebben gevonden, staat ons ook thans niet minder duidelijk voor oogen. Men zou er stellig de keizerskroon van het stadswapen

„.....den keizerlijcken hoedt,....
Zien, met een' rijcker glans van gloeiende robijnen
En gout, den Ystroom en den Aemstel overschijnen,
Op d'aenwinst van de stadt, die levender gezielt,
Van burgerij, gelijk een korf vol bijen, krielt.”

(Parnasloof, vs. 119 vlgg.)

Het aantal der geciteerde verzen ware met tal van andere, aan andere gedichten ontleende plaatsen gemakkelijk uit te breiden, steeds meer bijzonderheden zou men dan hooren over de stad, haar uitgestrektheid, haar handel en haar druk vertier. Steeds duidelijker zou men heel dat bonte gewoel voor oogen krijgen: de beurs, de schepen, de vlotschuiten, die de koopmansgoederen naar den wal voeren, de pakhuizen en de kaden, waar de klerk met de pen achter de ooren tusschen de balen en kisten rondloopt. Men zou de werkplaatsen zien en hooren hoe:

„....de zijdewinckel ruischt, gelijk een volle sluis,
van treckgetouwen, en van goude passementen.”

(Zeemagazijn, vs. 308 vlgg.)

Maar als men zou meenen, dat Vondel met al deze zoo duidelijk geschilderde tafereeltjes ons van zijn stad een dergelijk beeld heeft willen geven, als Bredero het in de bekende wandeling langs de hallen had gedaan, zou men zich op grond van deze uit hun verband losgemaakte realiteiten een beeld gevormd hebben, waarin het essentiele van Vondel's kunst niet meer te bespeuren zou zijn. Vondel's kunst beoogt iets anders dan het afteekenen en noteeren der bonte werkelijkheid.

Wie een open oor heeft voor verzen, had reeds bij het laatst geciteerde regelpaar argwaan kunnen opvatten, of hier niet iets meer vertoond wordt dan alleen een drukke handelsstad.

In het gedicht op 's lands Zeemagazijn treft men die allegorische jonge hengst aan, waarin zoo prachtig de macht en de kracht van 's lands vloot is geconcretiseerd. Van dat „zeepaert” is sprake in de volgende regels: